

**Vauvojen lastensuojelu
- miten tunnistaa ja korjata vaurioittavaa
vuorovaikutusta**

Koulutuspäivät 7.-8.05.2009

Maria Vuorilehto

Lääkintöneuvos

Sosiaali- ja terveysministeriö

MITÄ LAPSI TARVITSEE?

- huolenpitoa, päivärytmin, rajat
- tunteen siitä, että hänestä välitetään
- onnistumisen ja ilon kokemuksia

- turvallista, rauhallista, ennalta-arvattavaa aikuista

- tavallista arkea, leppoisaa yhdessäoloa

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma

- Mieli 2009 työryhmän 18 ehdotusta kansalliseksi mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi vuoteen 2015
 - Asiakkaan asema
 - Edistävä ja ehkäisevä työ
 - Palveluiden koordinointi ja kehittäminen
 - Ohjauskeinot

Ehdotus 6.

- Ylisukupolvisuuden tunnistaminen ja ehkäisy
 - Vanhempien mielenterveys ja päihdeongelmat
 - Muidenkin riskiryhmien tunnistaminen
 - Riskissä olevien lasten tuen jatkuvuus elämän taitekohdissa
 - Uusien tukimallien kehittäminen (esim. päiväkotiin)

Ehdotus 10. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyö (1)

- Terveys-, sosiaalipalvelut ja koulun oppilashuolto muodostavat jakamattoman kokonaisuuden
- Lapsi on osa perhettä, jonka avun tarve on huomioitava
- Hoito ja tuki toteutetaan lapsen kehitysympäristössä ja perheen arjessa

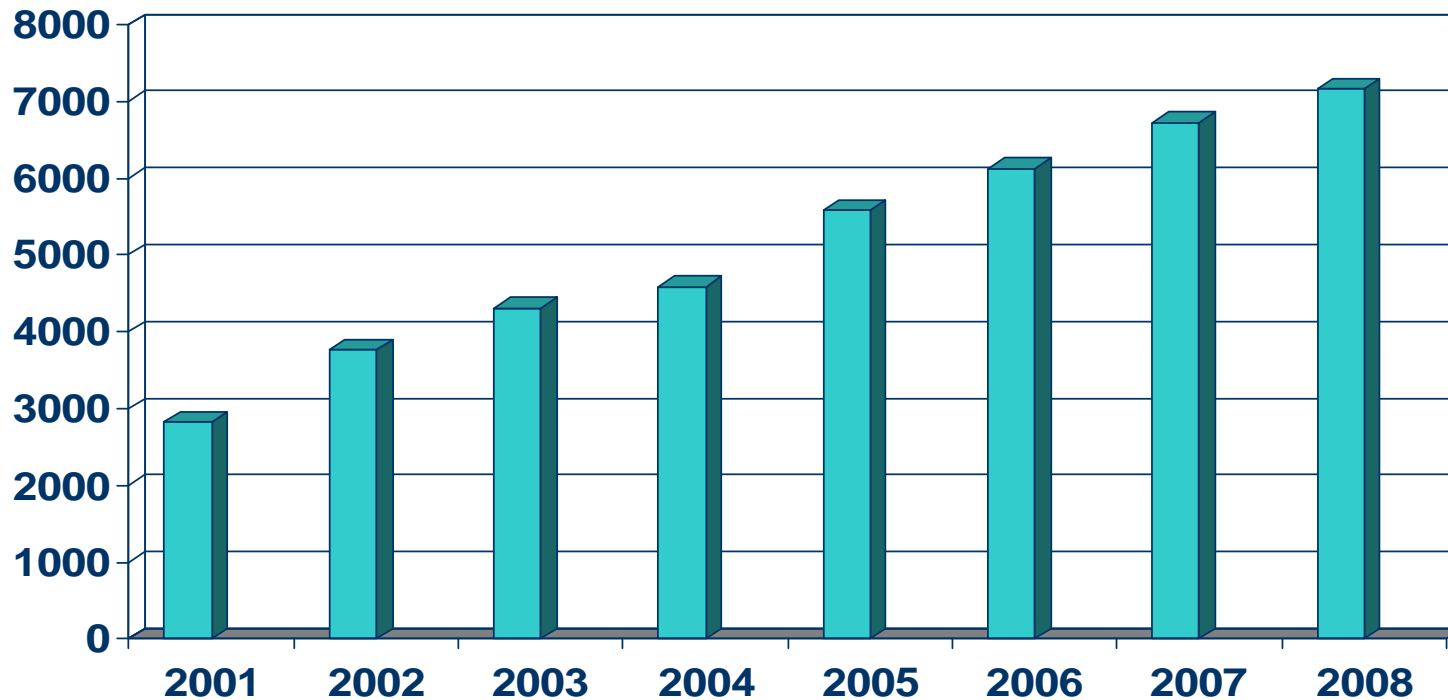
Ehdotus 10. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyö (2)

- Avun hakemiselle matala kynnyys
- Peruspalveluiden ja avohoidon kehittäminen erikoisosaamisen tuella
- Raja perhe- ja kasvatusneuvolan ja psyykkistä kehitystä tukevan terveydenhuollon välillä on purettava
- Lastensuojelun ja psykiatrian yhteistyön kehittäminen ja uudet toimintamallit
- KASTE -hankkeet

Lasten ja nuorten pahoinvointiin ja sairastumiseen liittyvät kulut kunnassa

1. Mielenterveyspalvelut (viidennes kuluista)
 - lastenpsykiatrian avo- ja laitospalvelut
 - kunnan oma kasvatus- ja perheneuvola ja nuorisopsykiatrinen työryhmä.
2. Kasvatus- ja opetustoimi (viidennes kuluista)
 - koulupsykologit ja koulukuraattorit
 - luokallinen erityisopetus (sis. koulunkäyntiavustajat)
 - kotikuntakorvaukset (sis. koulukodit, sairaalaopetus)
3. Sosiaalityö (kolme viidennestä kuluista)
 - sijaishuolto, jälkihuolto-ohjaajat, erityisohjaajat, lastensuojelun avustukset
 - lastensuojelun sosiaalityöntekijät
 - osa perheohjaajista ja kodinhoitajista

Lapsiperheiden häiriöpalvelumenot kasvussa kaupunki 30 000 as.

Synnytykseen jälkeiset psyykkiset häiriöt

- Baby Blues 50-85 % ->2vk, normaalia
- Lapsivuodepsykoosi 0,1-0,2 % ->2vk, srla
- Synnytyksenjälkeinen masennus 10-15 %
huippu n.1-3kk synnytyksestä, vaikeusaste vaihtelee

EPDS

Edinburgh postnatal depression scale

- 10 kysymystä; min 0 – max 30 pistettä
 - Noin 10% yli 12 pistettä
- Seula ei tehdä diagnoosia vaan tunnistetaan masennukseen viittaavia oireita ja tuen tarvetta
- 23 kielellä
- Äidit suhtautuvat positiivisesti
- Laatukäsikirja suosittelee jälkitarkastuksessa tai lapsen 6-8 viikkoistarkastuksen yhteydessä

Iloa varhain –ryhmät Vantaalla

- Depressiokoulun sovellus vauvaperheille
- Depression ennaltaehkäisyä, stressinhallintaa, vertaistukea
- Ohjaajapari: terveydenhoitajat, psykologit, perhetyöntekijät, lastensuojelun henkilöstö, kolmannen sektorin työntekijät
- Noin 10 x 2 tuntia, 5-6 äitiä vauvoineen
- Oma manuaali depressiokoulukirjan liitteeksi

Ajattelun, tunteiden ja toiminnan yhteys

- Mitkä ajatukset ja toiminnot vaikuttavat tunteisiimme?
- Tietoisuus mielialojen vaihteluun vaikuttavista asioista

Tulevaisuuden haasteita

- Monikulttuurisuus
- Yhteiskunnan eriarvoisuuden lisääntyminen
- Tekniikan hyödyntäminen vuorovaikutukseen perustuvassa työssä

Antoisia koulutuspäiviä!